

מי ידאג לנפגעי המפולת?

העיריה מבטיחה בית בעוד 6 חדשים אך ביתיים אין קורות-גג ואלפי אחרים נשארו בסכנת-מות

הראשון אפשר היה להסיק את המס' קנה הזאת. ד"ר גולדשטיין, מ"מגן דוד אדום", שחדר מבעד לעמוד אבק ויז' תוך הסתכנות אל הדלת הראשית, נתקל בורעות מושטות של אשה שניצלה, והחל למשכה החוצה. האשה, שניצלה, לא חלה לשאול את הרופא על תינוך קה: "היכן הוא? הרי החזקתי אותו כל הזמן על הידים, כך ירדתי מהמד' רגות"... היא היתה האחרונה שהספיקה לצאת. מיד אחר כך נחסמה הכניסה ורק כעבור חמשה ימים הגיעו למקום.

הטת של ארבעה ימי שרב קשים ומספר כזה של לילות מחניקים וללא הפוגה עמלו ועבדו, כאילו באמת השוב היה כל רגע... והרי למעשה לא היה כל

מספר שעות לפני פרוס חג העצ' מאות יצאה בחוצות יפו תהלוכה של כמה עשרות איש. המדינה, שכבר לב' שה חג, עמדה לקבל את היום הגדול, והנה יצאו אנשים אלה לדרוש קורת גג לעצמם. היה זה קומץ השרידים של דיירי הבית ברחוב 22, שהתמוטט ששה ימים לפני כן. תהלוכה זו היתה כספה בים: לעומת ההמונים, שיצאו לרחו' בות למחרת היום, היו כמה עשרות אומללים אלה כאין וכאפס. המפגינים לא הוחשו. וזה גם מובן, שהרי אין המדינה על שריה, קציניה וכל תושביה. יכולה לשכוח את חג עצמאותה בגלל בית בן ארבע קומות, שהיה ואיננו עוד, ואם גם נספו עשרים נפשות מתחת חורבותיו. החיים נמשכים כרגיל. אלא שמאז האסון ברחוב 22 לא נחה דעתם של אלפי תושבי יפו: הם החלו לש' לוח מבטים חשדניים אל הסדקים שב קירות דירותיהם, לערוך חישובים סטא' טיים, להתעניין בתולדות חייהם של הבתים...

אב מוצא את בתו

בשלב האחרון של עבודת ההצלה, השתררה כעין דממת מות במקום, ורק שאון המנוף הגדול, שהופעל מדי פעם, הפסיקה לפרקים. בחצר המיסיון של "יוסף הקדוש" ישבו הנזירות והת' פללו על הקבורים מתחת לחורבות, אך ספק אם לשלום החי או לנשמת המת. אותה שעה הוצאה מגיא ההריגה גופה פעוטה של תינוק בן ארבעה חדשים, כשהיא עטופה בשמיכה ורודה ונעולה נעלי בד מקושטים; כאילו אך עתה הוצא הפעוט, ישן, מעגלת ילדים. האב השכול, שזיהה אותו, צנח ארצה וה' חל מנשק את כפות רגליה הקטנות של הגופה הפעוטה, כשאין בו עוד כוח להשמיע אנחה. בחולצתו של האדם האומלל עוד נראה סימן הקריעה — לפני עשר שעות הביא לקבורה את אשתו ואת אחותו של התינוק. בחצר המיסיון השתררה דממה. מספר האנ' שים עמדו במרחק מה מן המקום מול תמונת הזוועה. דמעות נראו בעיניהם של רופא "מגן דוד אדום" ושל קצין המשטרה. ואז — ברגע המוזעזע הזה — הרגיש אחד העתונאים במקום יד כבדה הנופלת על כתפו וקול חריף מאחוריו: "הסתלק מפה!" היה זה קצין הצבא, מבין האחראים למקום. "הנח לי — אני עתונאי" — אמר האיש ועל זה השיב הקצין: "אינני אוהב עתונאים". ביקש העתונאי להשאר בתוך החצר, בקרבת הגדר, אולם שם הסביר לו הסמל האחראי כי הדבר אסור מפאת... הנמצא במקום. ואמנם עמדו שם כמה רובים (לשם מה?) לא הרחק מהקניטינה של "השקס"...

(המשך בעמוד 16)

רק הנוכה ניצלה בנם
נעל של תינוקת וסיפור אילם

קבר האחים נחשף

לאחר שתי יממות של חיפושים ללא תוצאות והשרידים עומדים תשושי כור' חות בשמש הלוהטת, ללא תקוה, שבו' רים ורצוצים, נחשף קבר האחים במי פולת. כך התחיל סוף הפרשה. היה ברור, כי בחדר המדרגות הסמוך לו מצאו את מותם כמחצית הקרבנות. מכאן, כי הם ביקשו להינצל ואצו במדרגות אל עבר היציאה. כבר בלילה

ערך לרגעים או לשעות; עתה ברור, כי שעות מספר אחרי האסון שרר ה' מוות מתחת לעיי המפולת... אשר התרחש בפנים החורבות — לא ידע איש לעולם. ויתכן מאד, כי שם, בין שברי האבנים וברהיטים-בוע' רים, מול המוות, יתכן, כי שם התחוללו מעשי הגבורה הגדולים ביותר. אותה אשה שנמצאה שרופה כששני ילדיה תחת זרועותיה תשמש רמו' לכך. ואילו מי יתאר את כאבו של אב ובעל,

"מגן דוד אדום" מסתלק

מאז אירע האסון באותו יום ראי' שון לפנות ערב, הפכה הטראגדיה לא רק למרכז ההתעניינות אך גם לזירת התנגשויות: מי יבצע את מלאכת ההצלה, מי יבדוק, מי אחראי לאסון? ביום לפני האחרון לפני ההריסות אירע דבר מפתיע: אנשי "מגן דוד אדום" הסתלקו מן המקום מבלי להש' איר תחנה לעזרה ראשונה או אמבר' לגם. תחילה סברו, כי צעד זה קשור אף הוא בהתחרות בין אגודות לעזרה ראשונה, אולם נתברר כי העלמו של חבר העובדים של "מגן דוד אדום" היתה לו סיבה חשובה יותר: — הם גויסו כולם לצבא. ואותו בוקר נשארה תל אביביפו בלי אמבולנסים (לא גודע על מספר הנשים שכרעו ללדת ואשר הזעיקו אמבולנס וחיכו לו לשוא. אשר לגופות מתחת לחורבות — הללו לא זעקו).

ואף על פי כן היתה כל פרשת המפולת לפרק גבורה גדול ואמתי. מאה וחמשים שעות עבודה ללא הרף, מתוך מסירות נפש, ולעתים מתוך הסתכנות רבה. וגם פה, כברוב המא' בקים, היה האדם הקטן הגיבור האמתי, "הגדולים" פקדו על האנשים, הש' גיחו, חישובו ועצבו את הקהל. הללו מהווים ועדות וועדות משנה, ואילו החילים מן השורה, השוטרים, הסני' טרים — הללו עמדו תחת השמש הלור-

הגב' רחל שור (במרכז) והפלימה
ביאנקה אופנבך ששיכלה אב וכת'
אדה יש בשפע, קורת-גג אין

החוקרים יוסף בריסירה (משמאל) ואליעזר אהרונב'
"לא היו אמבולנסים..."

המונים עודם נוהרים
למקום האסון
במקום עזרה, סקרנות